

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
Кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму

МАТЕРІАЛИ

XII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ДОСЯГНЕННЯ
ТЕОРІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ПРАКТИКИ»**

Посвідчення про реєстрацію в УкрІНТЕІ № 680 від 06.10.2025 р.

12 листопада 2025 р.

Полтава

*Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів
Полтавського державного аграрного університету
(протокол № 3 від 31.10.2025 р.).*

Редакційна колегія:

- **Безкровний О. В.**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму Полтавського державного аграрного університету;
- **Зоря О. П.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму Полтавського державного аграрного університету;
- **Аранчій В. І.**, к. е. н., професор, перший проректор, професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму Полтавського державного аграрного університету;
- **Гудзь Т. П.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів та банківської справи Полтавського університету економіки і торгівлі;
- **Бражник Л. В.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму Полтавського державного аграрного університету;
- **Зайцев Ю. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму Полтавського державного аграрного університету;
- **Томілін О. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму Полтавського державного аграрного університету;
- **Кубецька О. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри економічного аналізу та фінансів Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»;
- **Аранчій Д. С.**, к. е. н., доцент кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму Полтавського державного аграрного університету.

Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики : матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 12 листопада 2025 року). Полтава : ПДАУ, 2025. 383 с.

У збірнику надруковані матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики». Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

Посвідчення ДНУ УкрІНТЕІ №680 від 06 жовтня 2025 року

*Хорішко Андрій Михайлович,
начальник юридичного відділу Управління Північно-східного офісу
Держаудитслужби в Полтавській області,
здобувач вищої освіти ОС доктора філософії;
науковий керівник –Томілін Олексій Олександрович,
д.е.н., професор, професор кафедри фінансів,
економічних досліджень і туризму
Полтавський державний аграрний університет*

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Діяльність внутрішнього аудиту у бюджетних установах зосереджена на підрозділі, який відповідає за вдосконалення механізмів фінансового управління. Його ключова мета полягає у запобіганні неправомірному або неефективному використанню бюджетних ресурсів. Завдяки такому внутрішньому контролю значно знижується ймовірність виникнення помилок та недоліків у роботі бюджетних підприємств, що, своєю чергою, посилює загальну систему внутрішнього контролю. Кваліфіковане виконання контрольних процедур, реалізованих через внутрішній і зовнішній аудит, виступає ключовим інструментом для оцінки результативності фінансової системи.

З огляду на це, оптимізація фінансової системи управління створює необхідні передумови для зміцнення безпеки та стійкості підприємств як у близько строковій, так і у тривалій перспективі. В умовах воєнного часу критично необхідним є запуск дієвих контрольних механізмів, що забезпечать цільове та належне використання фінансових ресурсів, спрямованих на оборонні та соціальні потреби, а також модернізація чинної системи фінансового контролю. З огляду на масштабні порушення бюджетної

дисципліни та системні недоліки у державному фінансовому контролі, уряд був змушений терміново шукати оперативні та результативні рішення цих викликів.

Перед органами державного фінансового контролю стоїть завдання зосередити діяльність на ідентифікації фінансових порушень та невідкладному застосуванні відповідних штрафних заходів. Однак, слід зауважити, що тривалий акцент виключно на правових та адміністративних інструментах (штрафах і санкціях та ін.) часто не призводить до стійкого підвищення ефективності використання державних фінансових ресурсів.

Рівень ефективності зазначеного процесу істотно визначає здатність держави забезпечувати фінансову стабільність та рівновагу на макро- і мікроекономічних рівнях за умов впливу, як зовнішніх, так і внутрішніх факторів.

На даному етапі свого розвитку Україна переживає період системних змін, що охоплюють політичну, соціально-економічну та правову сфери суспільного відтворення. Відповідні трансформації зумовлені стратегічним вибором держави на користь демократичного та екологічно орієнтованого розвитку. Це має відповідати принципам і світовим стандартам, які встановлені у провідних країнах світу.

Нині впроваджується низка державних стратегій, які мають бути спрямованими на проведення реформування безпосередньо самої системи державного управління. Крім того, державна стратегія має бути спрямованою на удосконалення управлінських процесів щодо державних фінансів, а також відповідної модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності суб'єктів підприємницької діяльності в державному секторі національної економіки [1].

Формування та розвиток системи державного внутрішнього фінансового контролю становлять ключовий вектор модернізації національної фінансової системи та удосконалення управлінських процесів державними економічними ресурсами.

Фінансовий контроль – це інструмент управління, який спрямований на

перевірку дотримання суб'єктами господарювання встановлених принципів і методів фінансової діяльності. Важливим є оцінка їх ефективності та формування пропозицій щодо подальшого вдосконалення фінансових процесів [2, с. 95].

Упродовж років незалежності в Україні здійснювалася послідовна робота, яка була спрямована на вдосконалення системи державного фінансового контролю як у теоретичному, так і в практичному аспектах. Проте, незважаючи запропонованих заходів, на сучасному етапі розвитку національної економіки державний фінансовий контроль не повному обсязі виконує свої функції. Аналіз його поточного стану свідчить про наявність проблемних тенденцій формування та розвитку фінансових систем, серед яких – недостатня ефективність контрольних механізмів, що негативно позначається на якості функціонування фінансової та бюджетної систем нашої країни.

Від часу набуття Україною незалежності здійснюються заходи, які спрямовані, як на теоретичне обґрунтування, так і на практичне вдосконалення системи державного фінансового контролю. Попри вжитих кроків, державний фінансовий контроль залишається недостатньо ефективним і не виконує своїх завдань у повному обсязі.

Результати аналізу сучасного стану ринкової економіки засвідчують наявність негативних тенденцій, які пов'язані із низькою результативністю контролюючих процедур, які істотно впливають на стабільність та якість функціонування фінансової та бюджетної систем в Україні.

За зовнішній фінансовий контроль відповідає Рахункова палата. Вона виконує надані їй повноваження, проводячи аудиторські перевірки, здійснюючи фінансовий аналіз та експертну оцінку звітної документації. Місія Рахункової палати полягає у сприянні ефективності державного управління та підтримці сталого розвитку, що впливає на поліпшення рівня життя населення. Це досягається завдяки незалежному аудиту використання коштів бюджету і державного майна. Крім того, Рахункова палата формує рекомендації, які є основою для прийняття зважених управлінських рішень [3].

Вважаємо, що система державного фінансового контролю повинна реалізовувати низку ключових функцій, серед яких:

– регулятивна функція – забезпечення дотримання вимог чинного законодавства щодо організації та методики проведення контрольних заходів уповноваженими органами;

– організаційна функція – раціональний розподіл завдань, повноважень і відповідальності між структурними підрозділами та робочими групами різних державних контрольних органів, узгодження їхньої діяльності, а також деталізація напрямів і тематики перевірок;

– управлінська функція – оцінювання кількісних і якісних показників діяльності установ, організацій і підприємств з метою підвищення ефективності управління державними ресурсами.

Список використаних джерел:

1. Стратегія реформування державного управління України на 2022–2025 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 р. No 831-р. [Електронний ресурс]. Режим доступу :<https://par.in.ua/contents/onovlennia-statehii-reformuvannia-derzhavnoho-upravlinnia-do-2025-roku>.2. (дата звернення: 07.11.2025).

2. Томілін О.О., Тютюнник Ю.М., Бражник Л.В., Дроботя Я.А. Фінансово-економічний словник – довідник / за наук. ред. проф. О.О. Томіліна / Полтава: ПДАУ. 2023. 108 с.
URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/15028> (дата звернення: 07.11.2025).

3. Стратегія розвитку Рахункової палати на 2019–2024 роки. URL: https://rp.gov.ua/Strategy/Strategy_2019-2024/?id=796 (дата звернення: 07.11.2025).

ЗМІСТ

<i>Biletskyi O., Tsviliy S.</i> POST-WAR RESTORATION OF FINANCIAL AND ECONOMIC RESULTS OF TOURISM ENTERPRISE ACTIVITIES	3
<i>Bylimenko A., Tsviliy S.</i> BUDGETING IN THE FINANCIAL MANAGEMENT SYSTEM OF DOMESTIC TOURISM SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES	6
<i>Borodaievskyi K., Tsviliy S.</i> FORMATION OF THE FINANCIAL POLICY OF THE TOURIST ENTERPRISE AT THE STAGE OF BUSINESS RECOVERY	9
<i>Hurov R., Tsviliy S.</i> PROBLEMS AND POST-WAR PERSPECTIVE DIRECTIONS OF RURAL GREEN TOURISM DEVELOPMENT IN UKRAINE	12
<i>Kersys R., Pererva P.</i> INVESTMENT SUPPORT FOR UKRAINE'S TRANSPORT SECTOR	15
<i>Khaludylo T., Hlazkova A., Burtniak I.</i> DIGITAL MODELS FOR OPTIMIZING INVESTMENT PORTFOLIO STRUCTURE IN THE NATIONAL ECONOMY OF UKRAINE	19
<i>Антоненко В. М.</i> FINTECH В УКРАЇНІ: СТАН, ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	23
<i>Аранчій В. І., Домашенко І. М.</i> ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ	27
<i>Аранчій Д. С., Вебер Б. С., Панкевич Р. І.</i> ОСНОВНІ ІНВЕСТИЦІЙНІ РИЗИКИ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ В АГРАРНІЙ СФЕРІ	31
<i>Атаманчук Я. Ф., Краснікова О. М.</i> ФІНАНСОВА КРИЗА: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ	34
<i>Бабенко О. О., Тютюнник Ю. М.</i> ЗНАЧЕННЯ ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ ПОКАЗНИКІВ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ	37
<i>Бевза О. О., Ясіновська І. Ф.</i> ОСОБЛИВОСТІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ВІЙНИ	40
<i>Безкровний О. В., Черниш М. Р., Михайлишин В. Б.</i> МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ – НЕОБХІДНИЙ ЕЛЕМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ АГРАРІЇВ	45

<i>Сидоренко Я. В., Ніколаєв Ю. Ю., Зоря С. П.</i> УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА: ЗМІСТ ЗАВДАННЯ ТА ЦІЛІ	295
<i>Сичук Д. Л., Стрілець В. Ю.</i> СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИЧНИХ МАРШРУТІВ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА НІДЕРЛАНДАМИ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ	298
<i>Смирнов І. В., Ткаченко І. П.</i> ОЦІНЮВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ	302
<i>Сурмач М. М., Мовчан О. А., Зоря С. П.</i> УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ІНСТРУМЕНТИ	306
<i>Терновецька М. В., Городняк І. В.</i> СТРАХУВАННЯ ВОЄННИХ РИЗИКІВ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ	309
<i>Ткаченко А. О., Крамаренко А. О., Левчук А. В.</i> РОЛЬ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ Й ІНВЕСТИЦІЙ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА	313
<i>Ткаченко І. П.</i> ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГУВАННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	317
<i>Толочій О. Р., Олійник А. С.</i> ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕСУ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ, ТЕНДЕНЦІЇ ТА УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ	320
<i>Ульянохіна В. О.</i> АНАЛІТИКА ТА КОНТРОЛЬ У ЦИФРОВОМУ УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ	323
<i>Фесенко А. О., Сментина Н. В.</i> НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КРЮІНГОВИХ АГЕНТСТВ В УКРАЇНІ	326
<i>Ходзицька В. В.</i> ПРИНЦИП БЕЗПЕРЕРВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ В МСФЗ: АКТУАЛЬНІ ЗМІНИ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ	330
<i>Хорішко А. М.,</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ	334
<i>Цімошинська О. В.</i> ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА ФІНАНСОВУ СТАБІЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВИ	338
<i>Чаплінський Ю. Б., Чаплінська К. Ю.</i> НАПРЯМИ ІНТЕГРАЦІЇ ЦІНОУТВОРЕННЯ У КОМПЛЕКС МАРКЕТИНГУ ПІДПРИЄМСТВА	342